

Introducció al Tractament Psicològic

Codi: 102573

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: David Sánchez Carracedo

Correu electrònic: David.Sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Les proves d'avaluació escrita es faran en castellà. El 50% de les classes dels grups 1, 2, el 70% del grup 5 i el 100% del grup 3 es fan en castellà.

Equip docent

María Soledad Mora Giral

Teresa Gutiérrez Rosado

Joan Torras Claraso

Josep Devi Bastida

Silvia Noguer Carmona

Joaquim Puntí Vidal

Clara López Solà

Prerequisits

En els cursos anteriors el/la estudiant de la UAB ha cursat les assignatures obligatòries de "Psicopatologia al llarg del cicle vital" (segon curs, semestre 3) i "Avaluació Psicològica" (segon curs, semestre 4). Ambdues formen part de la mateixa matèria al pla d'estudis del Grau de Psicologia a la UAB. En el cas d'estudiants que provenen de fora de la UAB, es recomana que hagin cursat matèries amb coneixements bàsics sobre avaluació psicològica i psicopatologia.

Objectius

- *Identificar* el procés d'intervenció en la pràctica clínica i les principals habilitats terapèutiques implicades.
- *Conèixer* les principals tècniques d'intervenció i tractament psicològic, els seus fonaments teòrics i experimentals i el procediment i àrees d'aplicació.
- *Aprendre* a valorar-les críticament.
- *Practicar* l'aplicació d'alguns procediments d'intervenció.

- *Conèixer* la problemàtica i les principals dades disponibles sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Formular hipòtesis sobre les demandes i les necessitats de les persones destinatàries.
- Identificar i reconèixer els diferents mètodes de tractament i intervenció en els diversos àmbits aplicats de la psicologia.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
- Seleccionar i aplicar els mètodes i les tècniques recollits en el pla d'intervenció, d'acord amb els objectius establerts, en els contextos rellevants per al servei sol·licitat.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament les intervencions de casos publicades.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Basant-se en dades d'evidència, distingir els efectes deguts a factors comuns dels efectes específics dels diferents tractaments.
4. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
5. Descriure el procediment bàsic d'administració de les tècniques de tractament bàsiques.
6. Discriminar les principals dades d'evidència sobre l'eficàcia dels diferents tractaments psicològics.
7. Identificar les limitacions i contraindicacions de les diferents tècniques de tractament.
8. Identificar les principals aportacions dels diferents models psicoterapèutics al tractament psicològic modern.
9. Identificar les principals tècniques de tractament psicològic.
10. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
11. Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
12. Reconèixer els fonaments teòrics i experimentals de les diferents tècniques de tractament.
13. Reconèixer els possibles factors comuns dels diferents models psicoterapèutics.
14. Reconèixer les diferents aplicacions i indicacions de les tècniques de tractament psicològic bàsiques.
15. Reconèixer les etapes del procés d'intervenció.
16. Treballar en equip.

Continguts

PART TEÒRICA

Tema 1. Eficàcia i pràctica basada en evidència.

Tema 2. El procés d'intervenció i les habilitats terapèutiques I.

Tema 3. El procés d'intervenció i les habilitats terapèutiques II.

Tema 4. Tècniques de control de l'activació.

Tema 5. Tècniques d'exposició.

Tema 6. Entrenament en habilitats socials.

Tema 7. Tècniques operants

Tema 8. Tècniques d'autocontrol.

Tema 9. Tècniques de solució de problemes.

Tema 10. Tècniques cognitives.

PART PRÀCTIQUES

1. Situacions especials en tractament psicològic

2. Relaxació

3. Exposició I

4. Exposició II

5. Entrenament en Habilitats Socials

6. Reestructuració Cognitiva

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura està orientada a fomentar l'autonomia i l'actitud crítica.

Es tracta de poder conèixer diverses tècniques d'intervenció terapèutica, les seves bases teòriques, procediment d'administració, àmbits d'aplicació i dades sobre la seva eficàcia. El/la estudiant podrà complementar els continguts impartits en les classes de teoria amb les lectures previstes. Tanmateix en les classes pràctiques es veurà la concreció i aplicació de les diferents tècniques explicades en les classes teòriques. Es fomentarà la visió crítica i el treball autònom.

La docència dirigida d'aquesta assignatura està estructurada en:

1) Classes teòriques d'una hora i mitja per a tots els alumnes d'un mateix mòdul.

2) Sessions de discussió de les lectures obligatòries. Dues hores de durada, impartida amb la meitat del mòdul. Es programa una sessió de discussió per cada classe de teoria. En aquestes sessions es posen en comú les qüestions més rellevants de les lectures, per tant, és imprescindible que prèviament el/la estudiant hagi revisat la lectura obligatòria corresponent a cada sessió. Es disposa de la **Guia de Treball** on hi consten preguntes per orientar la lectura i afavorir la reflexió. Durant cadascuna d'aquestes sessions es faran dos preguntes sobre la lectura obligatòria i les preguntes corresponents de la Guia de Treball que comptaran en l'avaluació final (total de 20 preguntes, 10 per cada tema, que suposa un 10% de la qualificació final). És imprescindible assistir a aquestes sessions amb la lectura obligatòria corresponent i la Guia de Treball.

3) Classes de pràctiques, de dues hores on es desenvolupen les pràctiques: 1. Situacions especials en tractament psicològic 2. Relaxació 3. Exposició I 4. Exposició II. 5. Entrenament en Habilitats Socials 6. Reestructuració Cognitiva

Els/les estudiants disposaran al servei de fotocòpies de les **Lectures** relatives al temari de l'assignatura que no es trobin a la biblioteca, d'una **Guia de Treball** amb les preguntes de lectura guiada, reflexió i activitats relatives a cada tema i que seran el fil conductor de les sessions de discussió, i d'un **Dossier de Pràctiques** amb tota la informació i materials necessaris per a dur-les a terme. La **Guia de treball** i el **Dossier de Pràctiques** estaran disponibles a Campus Virtual i/o a Servei fotocòpies.

Les activitats de treball autònom del/la estudiant inclouen: la lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris d'interès especial per l'adquisició de les competències pròpies de la matèria i la realització d'un treball de pràctiques.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
D1. Classes magistrals	18	0,72	3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15
D2. Discussió	24	0,96	3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 15
D3. Pràctiques	12	0,48	1, 2, 4, 10, 11, 16
Tipus: Supervisades			
Supervisió treballs de grup	10	0,4	
Tipus: Autònomes			
A.1. Lectura de materials de continguts especialitzats o complementaris que es troben al dossier de lectures relatives al temari de l'assignatura.	58	2,32	3, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15
A.2. Lectura i de materials de continguts especialitzats que es troben al dossier de lectures relatives a les pràctiques.	38	1,52	5, 13
A.3. Elaboració d'activitats formatives i realització dels treballs de pràctiques.	60	2,4	1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

A part dels detalls facilitats a continuació, són d'aplicació les "Pautes d'avaluació de les titulacions de la Facultat de Psicologia 2018-19 aprovades en Junta Permanent del 16 d'abril de 2018, disponibles a:

http://www.uab.cat/doc/DOC_avaluaciotitulacions1819

L'avaluació de l'assignatura conté evidències d'aprenentatge individuals i en grup.

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev1, Ev2) / Setmana 10

- Es realitzaran dues proves escrites de resposta múltiple presencials, amb un valor del 35% de la qualificació cadascuna.
- Seran proves amb 25-30 preguntes d'elecció múltiple cadascuna, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta. La penalització serà d'una pregunta correcta per cada tres preguntes amb respostes incorrectes. Les preguntes no seran únicament de tipus descriptiu o de reconeixement, i implicaran reflexions i aplicacions de conceptes i temes treballats a les sessions de discussió.

Evidències d'aprenentatge individuals: (Ev3, Ev4) / Setmana 17

- Es realitzaran dues proves escrites de 5-6 preguntes que s'han de respondre de forma oberta però amb resposta curta; 10% de la qualificació cadascuna.

- Les preguntes consistiran en petites descripcions de situacions relacionades amb els continguts treballats a les sessions de pràctiques, i preguntes que s'han de respondre de forma oberta però amb resposta curta. No hi haurà penalització, però les respostes incorrectes i/o respostes llargues que excedeixin el marge assenyalat per contestar, puntuaran amb 0 punts.

Evidència d'aprenentatge individual: (Ev5) / Setmanes amb sessions de discussió programades

- Durant cadascuna de les 10 sessions de discussió, presencialment es realitzaran dues preguntes de resposta múltiple, amb un valor total del 10% de la qualificació (2 preguntes per sessió, total de 20 preguntes, 0,5 punts per pregunta).
- Seran proves amb preguntes d'elecció múltiple, amb quatre possibilitats de resposta i només una correcta, sense penalització. Les preguntes estaran basades en la sessió de teoria presencial prèvia i en les preguntes de comprovació claus de la guia d'estudi, referents a la lectura obligatòria de cada tema que l'estudiant haurà d'haver llegit prèviament a la sessió de discussió.
- El/la estudiant que no assisteixi a alguna sessió, tindrà una qualificació de zero a les dues preguntes corresponents i no les podrà recuperar.

Evidència d'aprenentatge en grup: (Ev6) / Setmana 16

Ev6: Treball de pràctiques optatiu. S'avaluarà segons la rúbrica que es farà pública a l'inici de curs; 10% en la qualificació. Només es podrà afegir a la qualificació final en cas d'haver aprovat l'assignatura. No es podrà presentar fora dels terminis establerts.

	Descripció	Format	Presentació	Valor	Autoria
Ev1	Prova de resposta múltiple temes: 1,23, 4 i 5	escrit	Presencial	35%	Individual
Ev2	Prova de resposta múltiple temes: 6, 7, 8, 9 i 10	escrit	Presencial	35%	Individual
Ev3	Descripció de situació amb 5-6 preguntes amb resposta curta Pràctiques 1a part	escrit	Presencial	10%	Individual
Ev4	Descripció de situació amb 5-6 preguntes amb resposta curta Pràctiques 2a part	escrit	Presencial	10%	Individual
Ev5	Prova resposta múltiple: temes 1 a 10	escrit	Presencial	10%	Individual
Ev6	Treball optatiu de pràctiques	escrit	No presencial	10%	Grup

Avaluable / No Avaluable

- Tenint en compte que la Ev5 està vinculada a les sessions presencials, que per tant el/la estudiant sempre tindrà una qualificació en la mateixa (un 10% del total) i que el mínim reglamentari per considerar-se AVALUABLE és un 40% del pes total, es considerarà avaluable el/la estudiant que s'hagi

presentat a la Ev1 o a la Ev2, ja que la qualificació de la EV5 sempre suma i mai pot ser considerada com "evidència no avaluable".

- Cas de considerar-se avaluable, es qualificaran amb un 0 les evidències a les que no s'hagi presentat el/la estudiant.
- Es considera NO AVALUABLE el/la estudiant que no s'hagi avaluat de la Ev1 ni de la Ev2.

Nota final / Criteri Aprovat

- **Nota Ev1-Ev5 = [(Nota Ev1 x 0.35) + (Nota Ev2 x 0.35) + (Nota Ev3 x 0.10) + (Nota Ev4 x 0.10) + (Nota Ev5 x 0.10)]**
- **Nota Final = (Nota Ev1-Ev5) + (Nota Ev6 x 0.10)**. Per poder sumar la nota de la Ev6 (treball de pràctiques) a la Nota Ev1-Ev5, serà **prerequisit imprescindible que la Nota Ev1-Ev5 ≥ 5**.
- Cas de no superar aquest prerequisit, la nota de l'Ev6 (i sempre que s'hagi presentat el treball en els terminis establerts), queda reservada per poder afegir-la a la nota de la recuperació.
- Es considera **APROVAT quan Nota Ev1-Ev5 ≥ 5**.

Recuperació:

- La prova de recuperació serà de les Evidències Ev1, Ev2, Ev3 i Ev4.
- Només podrà optar a recuperació **el/la estudiant que no hagi aprovat l'avaluació continuada, que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total del'assignatura, i que la seva Nota Ev1-Ev5 Final sigui ≥ 3,5. Tots requisits són imprescindibles per poder anar a recuperació.**
- Només en el cas de complir-se aquests criteris, es tindrà opció a la prova de recuperació de la/les evidència/es Ev1 a Ev4 **no superada/des (nota < 5) en base 10**. La recuperació consistirà en una prova amb les mateixes característiques de les de l'avaluació ordinària i amb els mateixos criteris de correcció.
- El/la estudiant que tingui més d'una evidència recuperable no superada podrà optar a presentar-se a totes o només a les que consideri. Cas de no recuperar alguna de les evidències recuperables no superades, es mantindrà la qualificació obtinguda a l'hora de calcular la Nota Ev1-Ev5.
- En cap cas es podrà optar a recuperar l'Ev5, doncs la seva avaluació està vinculada a l'assistència presencial a les sessions de discussió. Tampoc es podrà recuperar la Ev6.
- El criteri d'APROVAT serà el mateix establert per l'avaluació ordinària i tant la Nota Ev1-Ev5 com la Nota Final es calcularan amb les mateixes fórmules i requisits establerts per l'avaluació ordinària, substituint només les notes de les evidències recuperades.
- En cap cas la recuperació es per pujar nota si l'evidència està aprovada

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Prova de resposta múltiple 1	35%	1,5	0,06	5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15
EV2: Prova de resposta múltiple	35%	1,5	0,06	3, 5, 6, 7, 9, 12, 13, 14
EV4 Preguntes presencials durant sessions de discussió	10%	0	0	5, 6, 7, 9, 12, 14, 15
EV4 Treball optatiu de pràctiques	10%	0	0	1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 16
Ev3. Descripció de situacions i preguntes amb repost curta	10%	1	0,04	2, 5, 7, 9, 11, 14
Ev4. Descripció de situacions i preguntes amb resposta curta	10%	1	0,04	2, 5, 7, 9, 11, 14

Bibliografia

Per la majoria de les tècniques:

- Labrador, Fco. J: ***Técnicas de Modificación de Conducta*** (2008). Madrid: Pirámide (12 capítols) (biblioteca).

Pel tema final: Eficàcia i pràctica basada en evidència:

- M. Pérez Álvarez, J.R. Fernández Hermida, C. Fernández Rodríguez y I. Amigo Vázquez (2003) *Guía de tratamientos psicológicos eficaces I* . Madrid: Pirámide. (1 capítol)
- Pérez Álvarez, M., Fernández Hermida, J.R., Fernández Rodríguez, C, y Amigo Vázquez, I.(2003). *Guía de tratamientos psicológicos eficaces III* (pp. 225-236). Madrid: Pirámide. (1 capítol)

Es poden facilitar documents addicionals elaborats per l'equi docent per alguns temes.

En la *GUIA DE TREBALL DE L'ASSIGNATURA: INTRODUCCIÓ AL TRACTAMENT PSICOLÒGIC* hi consta bibliografia i pàgines web recomanades per a cadascun dels temes.